

Функции от по-висок ред – част 2

Трифон Трифонов

Функционално програмиране, 2025/26 г.

30 октомври 2025 г.

Тази презентация е достъпна под лиценза Creative Commons Признание-Некомерсиално-Споделяне на споделеното 4.0 Международен

Функции, които връщат функции

Да разгледаме функция, която прилага дадена функция два пъти над аргумент.

- (`define (twice f x) (f (f x)))`)
- (`twice square 3`) → 81
- (`define (twice f) (lambda (x) (f (f x))))`)
- (`twice square 3`) → Грешка!
- (`twice square`) → #<procedure>
- ((`twice square`) 3) → 81
- ((`twice (twice square)`) 2) → 65536

Примери

- `(define (n+ n) (lambda (i) (+ i n)))`
- `(define 1+ (n+ 1))`
- $(1+ 7) \rightarrow 8$
- `(define 5+ (n+ 5))`
- $(5+ 7) \rightarrow 12$
- `(define (compose f g) (lambda (x) (f (g x))))`
- $((compose square 1+) 3) \rightarrow 16$
- $((compose 1+ square) 3) \rightarrow 10$
- $((compose 1+ (compose square (n+ 2))) 3) \rightarrow 26$

Оценка на lambda

{E} `(define (n+ n)
 (lambda (i) (+ i n)))`

{E} `(define 1+ (n+ 1))`
 ↓

{E₁} `(lambda (i) (+ i n))`

{E} `(define 5+ (n+ 5))`
 ↓

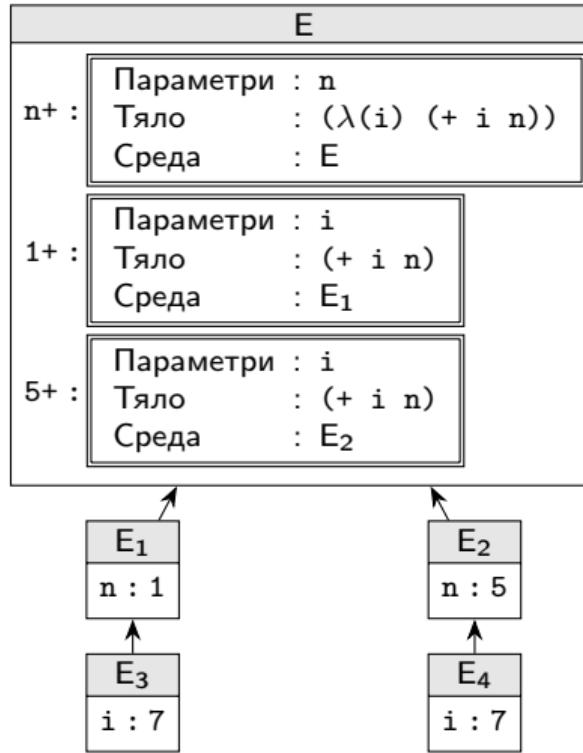
{E₂} `(lambda (i) (+ i n))`

{E} `(1+ 7)`
 ↓

{E₃} `(+ i n)`
 ↓
 8

{E} `(5+ 7)`
 ↓

{E₄} `(+ i n)`
 ↓
 12

Намиране на производна

$$f'(x) = \lim_{\Delta x \rightarrow 0} \frac{f(x + \Delta x) - f(x)}{\Delta x}$$

```
(define (derive f dx)
  (lambda (x) (/ (- (f (+ x dx)) (f x)) dx)))
```

- (define 2* (derive square 0.01))
- (2* 5) → 10.009999999999764
- ((derive square 0.0000001) 5) → 10.000000116860974
- ((derive (derive (lambda (x) (* x x x)) 0.001) 0.001) 3)
→ 18.006000004788802

Повторено прилагане

Да се намери n -кратното прилагане на дадена едноместна функция.

$$f^n(x) = \underbrace{f(f(f(\dots(f(x))\dots)))}_n$$

Решение №1: $f^0(x) = x, f^n(x) = f(f^{n-1}(x))$

```
(define (repeated f n)
  (lambda (x) (if (= n 0) x (f ((repeated f (- n 1)) x)))))
```

Решение №2: $f^0 = id, f^n = f \circ f^{n-1}$

```
(define (repeated f n)
  (if (= n 0) id (compose f (repeated f (- n 1))))))
```

Решение №3: $f^n = \underbrace{f \circ f \circ \dots \circ f}_{n} \circ id$

```
(define (repeated f n)
  (accumulate compose id 1 n (lambda (i) f) 1+))
```

n-та производна

Да се намери *n*-та производна на дадена едноместна функция.

Решение №1: $f^{(0)} = f, f^{(n)} = (f^{(n-1)})'$

```
(define (derive-n f n dx)
  (if (= n 0) f (derive (derive-n f (- n 1) dx) dx)))
```

Решение №2: $f^{(n)} = \overbrace{f' \circ f' \circ \dots \circ f'}^n$

```
(define (derive-n f n dx)
  ((repeated (lambda (f) (derive f dx)) n) f))
```

Решение №3: $f^{(n)} = \underbrace{f \circ f \circ \dots \circ f}_{n}$

```
(define (derive-n f n dx)
  ((accumulate compose id 1 n
    (lambda (i) (lambda (f) (derive f dx))) 1+) f))
```

All you need is λ — let

Специалната форма lambda е достатъчна за реализацията на (почти) всички конструкции в Scheme!

`(let ((символ) израз)) тяло)`

Симулация на let:

\iff

`((lambda (символ) тяло) израз)`

`(let ((символ1) израз1)`

`(символ2) израз2)`

...

`(символn) изразn)`

`<тяло>)`

\iff

`((lambda (символ1) ... (символn) тяло)`

`<израз`₁ ... <израз_{*n*}>)

All you need is λ — булева логика

Симулация на булеви стойности и `if`:

```
(define #t (lambda (x y) x))  
(define #f (lambda (x y) y))  
(define (lambda-if b x y) ((b x y)))
```

Примери:

- `(lambda-if #t (lambda () (+ 3 5)) (lambda () (/ 4 0)))` $\rightarrow 8$
- `(lambda-if #f (lambda () +) (lambda () "abc"))` $\rightarrow \text{"abc"}$
- `(define (not b) (lambda (x y) (b y x)))`

All you need is λ — числа

Симулация на естествени числа (*нумерали на Чърч*)

Идея: представяне на числото n като $\lambda f, x \ f^n(x)$

- `(define c3 (lambda (f x) (f (f (f x)))))`
- `(define c5 (lambda (f x) (f (f (f (f (f x)))))))`
- `(define c1+ (lambda (a) (lambda (f x) (f (a f x)))))`
- `(define c+ (lambda (a b) (lambda (f x) (a f (b f x)))))`

All you need is λ — наредени двойки

Можем да симулираме cons, car и cdr чрез lambda!

Вариант №1:

```
(define (lcons x y) (lambda (p) (if p x y)))
(define (lcar z) (z #t))
(define (lcdr z) (z #f))
```

Вариант №2:

```
(define (lcons x y) (lambda (p) (p x y)))
(define (lcar z) (z (lambda (x y) x)))
(define (lcdr z) (z (lambda (x y) y)))
```